

Фалькович Григорій

Фалькович Григорій Аврамович (25 червня 1940, місто Київ) — український єврейський поет, Голова київського єврейського культурно-просвітницького товариства ім. Шолом-Алейхема. Відбув строкову службу в Радянській армії У 1962-1967 роках навчався у Київському університеті імені Т.Г.Шевченка Поет, голова київського єврейського культурно-просвітницького товариства імені Шолом-Алейхема. Член Національної спілки письменників України. Перші твори писав, друкував у періодиці та видавав російською мовою. Певний час предметом наукових зацікавлень і публікацій були питання теорії та практики поетичного перекладу. Поетичні збірки виходили в Україні та Росії. Вірші публікувалися російською, англійською, мовами їдиш та іврит, зокрема, у зарубіжних антологіях сучасної поезії. Періодично публікується у єврейських та загальноукраїнських ЗМІ. Значне місце у творчості останніх років посідає поезія для дітей (доброзичливо-іронічна, дзвінко-прозора, винахідлива, дотепна і добра. Григорій Фалькович є лауреатом міжнародної премії імені Володимира Винниченка “В галузі української літератури, мистецтва та за благодійницьку діяльність” та літературних премій: імені Павла Тичини, «Планета поета» імені Л.Вишеславського та премії імені Шолом-Алейхема. Нагороджений Почесною Грамотою Верховної Ради України

САМА СОБІ КИЦЯ

Я живу в єврейському домі –

Всі міцвот мені відомі,

А от наша кицька Рута

Не дотримує кашрута,

І вночі, як дім засне,

Їсть молочне і м'ясне.

ВІРШИК ПРО МОВИ

В кожній мові, в кожному слові –

Роздум, радість чи журба.

Мову хвилі знає річка,

Мову річки знає берег,

Мову берега – верба.

Мову квітів знає бджілка,

Мову білки знає гілка,

Мову гілки – мурашиний

Зосереджений народ.

Знає вітер мову білки,

вітер мову гілки,

Річки, пташки і мурашки –

Тож бо вітер – поліглот.

Як він вернеться згори

Ти із ним поговори,

завжди собою будь:

мову не забудь.

Соловейко як принаду
Розсипає серенаду:
Не аби кому у лісі -
Він співає солов'їсі.
Соло в лісі -
Солов'їсі.

...

І тільки у сьомім, у спальнім вагоні
Чекали світанку замріяні коні,
Злітали над потягом, над перегоном,
Когось виглядали над сьомим вагоном,
І знов повертались крізь вікна бездонні -
Звичайні-казкові-небачені коні:
Без яблук і в яблуках, сині й червоні,
Копита - посріблені,
Гриви - розвітрені,
Крила - прозорі,
Очі - як зорі.

У Фальковича є прекрасні дитячі книги, зорієнтовані на певний дитячий вік - для тих, кому менше п'яти, для п'ятирічних, для тих, кому сім, дев'ять, дванадцять років...і далі. Це - унікальна, причому, не лише для української дитячої літератури, серія «Для дотепного віку» (видавництво «Навчальна книга - Богдан», Тернопіль). На сьогодні у серії уже вийшло чотири книжечки, кожна з яких враховує особливості відповідної вікової групи - психологічні, мовні, розумові («Про жабку Гапку», 2008 р., «Засинає ліва ніжка», 2008, «Сумна історія», 2010, «Фікулі», 2011). Написав він і дотепну, веселу, легку для сприйняття «Абетку» (видавництво «Мікко», Харків). Що там, скажімо, на букву Д?

Долоня плюс долоня
Аплодує доня.
До вподоби доні
Плескати в долоні:
І коли квітує мак,
І коли повзе слимак,
І коли летить літак,
А нерідко й просто так...

А чудова, прекрасно видана книга «Смик-Тиндик» (видавництво «Мікко»,

Харків), яка не випадково посіла другу (і, одночасно, першу - серед поетичних видань) позицію у рейтингу «Книга року».

А цьогорічний сюрприз Львівського Форуму видавців - «Хвацькі вірші», видавництва «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га»!..

У поета яскраво виражене почуття гумору - іноді беззастережно веселого, іноді сумного... А ще дитячій душі потрібний (і цілком доступний для неї) глибокий, відповідно поданий філософізм, їй притаманне прагнення відшукати відповіді на прості і великі питання життя. І тут - важливе засадниче зауваження. Більшість віршів Фальковича передбачає діалог з читачами - маленькими і не дуже. Прямі й непрямі запитання. Можливість, а, іноді, й необхідність замислитися над прочитаним, поділитися думкою, враженням, сумнівами... Те, чого, здебільшого, бракує сучасному родинному життю, зокрема, задля вироблення спільних світоглядних засад. І в родині, і на роботі, і у державі треба спілкуватися, говорити між собою. А коли ж починати навчатися цьому вмінню, як не з дитинства? Ось вам і варіант запрошення до такого діалогу:

В тебе хочу я спитати,
Хто привчив пташок літати?
А, можливо, знаєш ти,
Хто садам звелів цвісти?

Хто навчив іржать коня,
Сонце - сходити щодня?
Місяць хто підмолодив,
Грушу хто підсолодив?..

Над проблемою складною
Поміркуй разом зі мною.

І ще трохи філософії :

Загадка про Ч...

Іде, повзе, біжить чимдуж -
Не бегемот, ні кінь, не вуж.
Хоч сам не їсть і сам не п'є,
По інших видно, що він є.

Його в житті завжди бракує.
Він убиває. Він лікує.
Питаю Вас я: - Was ist das?
А Ви кажіть у риму: - (час)

Дитяча поезія - може (і повинна) не боятися також певної дидактичності, бо її (поезії) роль - бути, окрім усього, і першим наставником у справах цілком практичних, як приміром, у вірші «Бацила молода»:

Люблю я бруд і порох,
Живу на смітнику,
Люблю слабих і кволих
У школі і в садку.

Я вмію пожаліти
Дівчат і хлопчаків:
Щоб веселіше жити -
Не треба руки мити
І слухати батьків.

Я - бац-бац-бацила,
Бацила молода.
Навіщо тобі мило,
Навіщо та вода?!

Тягни собі до рота
Усе, що є навкруг;
Гидота і мерзота,
Багнюка і болото -
Тобі найкращий друг.

Чекай мене у гості,
Скликай усю сім'ю:
Я принесу корости,
Прищів і лишая.

Я - бац-бац-бацила,
Бацила молода.
Навіщо тобі мило,
Навіщо та вода?
Дивись, яка я мила,
Вродлива й молода.
Я бац-бац-бац-бацила,
Я ба-бе-бі-біда.

Г.Фалькович пише легко і стрімко, світ, який він створив - різнобарвний, поліфонічний. Це природно витікає з внутрішньої духовної різносторонності поета, який вміє все - бути витончено ніжним, філософствувати, сміятися, мислити: то життєво-логічно, то несподівано-парадоксально.

Все вміє цей поет, крім одного - бути нудним!

Важко переоцінити значення, яке може зіграти в житті дитини хороша книга. Вона - вчителька життя, вона ж вчителька доброти, мужності, спілкування, мови, зрешто, існування і співіснування у цьому складному світі. Книги Григорія Фальковича - саме такі!